

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	A. Damen	Datum	26 april 2022
Doorkiesnummer	14 030	Kenmerk	9606600
E-mail	anne.damen@utrecht.nl	Onderwerp	Ontwikkelingen doordecentralisatie Beschermd Wonen
Bijlage(n)	1	Beleidsveld	Maatschappelijke ontwikkeling

Geachte leden van de raad,

In deze brief nemen we u mee in de laatste stand van zaken rond de doordecentralisatie Beschermd Wonen in onze Utrechtse U16-regio. In de [raadsbrief Stand van zaken doordecentralisatie Beschermd Wonen](#) van 1 februari 2021 bent u geïnformeerd over de laatste ontwikkelingen rond de doordecentralisatie beschermd wonen. Op dit moment werken de U16 gemeenten aan onderlinge (financiële) samenwerkingsafspraken, leidend tot een Regioplan Beschermd Wonen U16. Met deze brief informeren wij u over de stand van zaken van onze samenwerking, het uitstel van de invoering van het woonplaatsbeginsel en de vernieuwde planning voor het Regioplan BW 2023-2024. Ook geven we een update over eerder gedane toezeggingen en moties rond de doordecentralisatie BW.

De beweging: zo zelfstandig mogelijk meedoen in de samenleving, zorg zo thuis mogelijk

Veel inwoners met psychische problematiek geven aan dat zij het liefst in hun eigen omgeving werken aan hun herstel. Daarom organiseren we als gemeenten de zorg en begeleiding voor deze mensen bij voorkeur zo lokaal mogelijk, dichtbij huis. Dit draagt bij aan hun herstel en vergoot hun mogelijkheden om mee te doen. Het [advies van de commissie Dannenberg](#) uit 2015 is hierbij leidend. Het Rijk wil gemeenten nog beter in staat stellen om de zorg dichtbij de mensen te organiseren. Als U16 maken we met elkaar afspraken in een Regioplan U16 over de inhoudelijke en financiële samenwerking rond Beschermd Wonen.

Stand van zaken rondom regionale samenwerking

Alle U16 gemeenten zijn, elk in hun eigen tempo, actief aan de slag met de voorbereidingen op de doordecentralisatie. De gemeenten in de U16 hebben de afgelopen periode veel energie gestoken in de voorbereiding van de doordecentralisatie. Zo zijn er diverse pilots en projecten opgezet om samen te leren en ontwikkelen in het organiseren van 'de basisset'. De basisset bestaat uit professionele ambulante begeleiding (ook via de zorgverzekeraar), toegang tot een woonplek, schuldhulpverlening, inkomen, toeleiding naar (betaald) werk, time-outvoorziening, persoonlijke ontwikkeling, informele zorg, integratie in de wijk en preventie & vroegsignalering.

Deze basisset moet in iedere gemeente aanwezig zijn om het mogelijk te maken dat personen die dakloos zijn geraakt en personen met psychische problemen (weer) zelfstandig kunnen wonen. Deze voorzieningen voorkomen dat problemen van personen escaleren en zij gebruik moeten maken van regionale voorzieningen. Ook kunnen mensen uit regionale voorzieningen makkelijker uitstromen naar de lokale ondersteuning. De lokale basisset moet zorgen dat voor elke bewoner naar behoefte een integraal aanbod aan ondersteuning beschikbaar is.

Samen met de HU en Movisie is hier omheen een stevig onderzoek georganiseerd, en waaruit de lessen zijn gevat in een Quicksan: [‘Bouwen aan een thuis’ | Movisie](#). Daarnaast organiseren we de komende periode een intensief leerproces rond de Toegang tot Beschermd Wonen, waarbij we samen met de regiogemeenten kennis delen, casuïstiek bespreken en werkprocessen ontwikkelen.

Uitstel invoering woonplaatsbeginsel en vernieuwde planning

Op 25 februari 2022 heeft staatssecretaris van Ooijen (VWS) [laten weten](#) de invoering van het woonplaatsbeginsel en het daarmee samenhangend nieuw verdeelmodel beschermd wonen per 1 januari 2023 niet langer haalbaar te achten. Door de lange duur van de formatie van het nieuwe kabinet kon het wetsvoorstel niet op tijd ingediend worden. In [een brief aan de Tweede Kamer](#) heeft staatssecretaris van Ooijen laten weten dat hij de komende maanden wil benutten om nog eens goed naar een aantal aandachtspunten te kijken ten aanzien van de doordecentralisatie. Hij noemt daarbij specifiek de uitvoeringskracht van gemeenten, het woningaanbod van gemeenten, de financiële risico's en administratieve lasten. Ook wordt een beperkt aantal (toekomst)scenario's ten aanzien van de doordecentralisatie van beschermd wonen uitgewerkt om deze aandachtspunten te adresseren¹. Het doel is dat uiterlijk in juni besluitvorming over de indiening van het wetsvoorstel woonplaatsbeginsel en het verdeelmodel kan plaatsvinden. De staatssecretaris benadrukt dat het beleid is en blijft gericht op de geleidelijk transitie van beschermd wonen naar beschermd thuis.

Adviesrapport Significant: zorgvuldige overgang gewenst

Parallel aan het zojuist genoemde uitstel van de invoering van het woonplaatsbeginsel hebben gemeenten volgens de landelijke Norm voor Opdrachtgeverschap Beschermd Wonen² de verplichting om de samenwerking en financiële kaders voor de komende jaren vast te leggen. Bureau Significant heeft op verzoek van de U16-gemeenten advies uitgebracht over de gewenste samenwerking op het gebied van Beschermd Wonen binnen de U16 (zie bijlage). We willen komende periode met andere U16-gemeenten vanuit een constructieve samenwerking – in afwachting van de consequenties en impact van het uitstel van de invoering van het woonplaatsbeginsel en nieuwe verdeelmodel – verkennen hoe we een toekomstige overgang van (financiële) verantwoordelijkheden naar regiogemeenten kunnen voorbereiden. Daarbij bereiden we bijvoorbeeld afspraken over financiële solidariteit, hoe om te gaan met risico's en overschotten en tekorten zoveel als mogelijk voor. En uiteraard staan behoud van continuïteit en kwaliteit van zorg voor mensen in en rond Utrecht voorop.

Gevolgen voor (financiële) afspraken in de U16

Het uitstel van de invoering van het objectief verdeelmodel betekent dat Utrecht als centrumgemeente in 2023 nog steeds de volledige Rijksbijdrage ontvangt voor Beschermd Wonen, en daarmee blijven wij verantwoordelijk voor alle cliënten. Utrecht houdt daarmee dus ook regie op de inkoop, accounthouderschap, financiën en backoffice.

¹ [Vervolgproces Beschermd Thuis vastgesteld | VNG](#)

² <https://vng.nl/artikelen/norm-voor-opdrachtgeverschap-mo-bw-routekaart>

Binnen de U16 zijn we het met elkaar eens dat de gemeenten financiële ruimte moeten krijgen om zich voor te bereiden op de doordecentralisatie. Daarom hebben we een transformatiefonds ingericht vanuit waar voorstellen die bijdragen aan het succes van de decentralisatie en de regionale koers kunnen worden bekostigd. Er worden mooie resultaten geboekt met de ingezette pilots en projecten, zoals bijvoorbeeld in het Living Lab: Eerst een thuis, met de GGZ-gebiedsteams, en met lokale opvangvoorzieningen zoals de Pitstops³.

We zijn daarmee goed op weg, maar er is meer nodig. Er zal uitvoeringskracht en expertise aanwezig moeten zijn om daadwerkelijk de inhoudelijke beweging te kunnen maken, en er moeten (meer) plekken binnen de U16 komen om te wonen met begeleiding. We werken daarom aan een gezamenlijke werkbegroting voor 2023 en 2024 om de inhoudelijke beweging aan te jagen, en waarin budget is opgenomen voor uitvoeringskosten, lokaal maatwerk en toegang. Daarbij maken we inzichtelijk hoe deze inzet bijdraagt aan de beweging, zijn we scherp op frictiekosten en het voorkomen van onnodige dubbele inzet en maken we afspraken over hoe we samen sturen, monitoren en leren en welke informatie daarvoor nodig is.

Besluitvorming U16 Regioplan Beschermd Wonen- najaar 2022

De raden van de 16 gemeenten zullen na het zomerreces 2022 worden geïnformeerd over het Regioplan BW 2023-2024. In het Regioplan wordt het advies van Significant zorgvuldig uitgewerkt, en worden de inhoudelijke kaders en de werkbegroting opgenomen.

Op basis van het Regioplan wordt tevens een uitvoeringsagenda ontwikkeld. In deze agenda worden onze ambities en doelen uitgewerkt naar een planning, en krijgt de samenwerking per 2023 nader vorm op data en monitoring, de organisatie van de toegang en zorglandschap.

Update eerder gedane toezeggingen en moties rond de doordecentralisatie

Toezegging 20/T170	De wethouder zegt toe de raad vooraf schriftelijk te informeren als na inzet van de voorgestelde 1,655 miljoen aan transformatiemiddelen in dit regioplan, aanvullend middelen voor transformatie in het kader van de doordecentralisatie MO/BW beschikbaar worden gesteld uit de reserve aan MO/BW centrumtaakmiddelen (vanuit het programma ondersteuning op maat).
<i>Update</i>	<i>De eerder beschikbaar gestelde transformatiemiddelen zijn niet volledig uitgenut.</i>
Toezegging 20/T167	De wethouder zegt toe uiterlijk eind 2020 met een kaderstellend U16 regioplan te komen. Daarin wordt in ieder geval de terugkoppeling van gesprekken over de prestaties ambulantisering opgenomen, inclusief de gegevens andere gemeente.
<i>Update</i>	<i>Zoals in deze brief geschreven wordt uw Raad in het najaar 2022 geïnformeerd over het Regioplan, de inhoudelijke kaders en de werkbegroting.</i>
Toezegging 20/T168	De wethouder zegt toe dat als de landelijke herverdeling van middelen in het kader van de doordecentralisatie MO/BW leidt tot heel nadelige negatieve financiële effecten voor Utrecht-stad rol als centrumgemeente, hij hierover de raad zal informeren.
<i>Update</i>	<i>Toezegging blijft staan en is onderdeel van de informatie over het Regioplan U16.</i>
Motie 163	Behoud diversiteit MOBW
<i>Update</i>	<i>Deze motie blijft relevant in de verdere ontwikkeling van het zorglandschap Beschermd Wonen, waarover we ook afspraken zullen maken in de U16.</i>

³ [Regionaal plan maatschappelijk opvang en beschermd wonen | Gemeente Utrecht - Zorgprofessionals](#)

Burgemeester en wethouders

Datum 26 april 2022
Ons kenmerk 9606600

Toezegging 21/T73	In het tweede kwartaal van 2021 willen we u met een informatiebijeenkomst informeren over de stand van zaken doordecentralisatie Beschermd Wonen.
<i>Update</i>	<i>Vanwege de wens tot zorgvuldigheid en het uitstel van de invoering van het woonplaatsbeginsel zal deze informatiebijeenkomst plaatsvinden wanneer er een Regioplan U16 ligt, naar verwachting in het najaar 2022</i>

Met onze inzet op een krachtige samenwerking in de U16 rond Beschermd Wonen kunnen we al onze inwoners kwalitatieve zorg en ondersteuning blijven bieden. Daar zetten we ons ook de komende periode verder voor in.

Hopend u op deze wijze voldoende geïnformeerd te hebben,

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,